



**XLVIII-ий Злет Юнацтва**  
Елленвіл, Нью-Йорк

*Конкурс Знання*

**Створення Української  
Повстанської Армії**  
*(Молодше Юнацтво – 12 літ.)*

*Спілка Української Молоді*  
2007

## Виховні матеріали для Молодшого Юнацтва 12 років

### Створення Української Повстанської Армії.

На початку II-гої Світової Війни всі українські землі окупували большевицькі війська. В 1941 році почалася війна між Німеччиною і ССРСР. 30-го червня 1941 року Організація Українських Націоналістів проголосила Відновлення Української Держави. Але німцям, як і большевикам не сподобалась ідея створення незалежної України. 14 грудня 1942 року (день Покрови Пресвятої Богородиці) провід ОУН утворив Українську Повстанську Армію для захисту українського населення від загарбників.

#### **ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА УПА**

Українська Повстанська Армія створювалася як всенаціональна. В основу організаційної побудови ліг принцип територіальності. УПА поділялася на чотири групи: I – УПА–Північ (Волинь і Полісся), УПА–Захід (Галичина, Буковина і Закарпаття), УПА–Південь (Кам'янець-Подільська, Житомирська, Вінницька і Київська області) і УПА–Схід (частина Київської, північ Житомирської і Чернігівська області).

Тактичною військовою одиницею була сотня, яка підпорядковувалась командирові Воєнного Округу (ВО).

Найнижчими військовими одиницями були чоти, рої, відділи. Одночасно існувала система функціональних призначень : ройовий, сотенний, курінний, командир загону, крайовий командир УПА і головний командир УПА.

Кожний військовий при вступі в ряди УПА приймав військову присягу. Кожен боєць мав вигадане ім'я ( псевдо), щоб не наражати на небезпеку рідних.

#### **КОМАНДУВАННЯ УПА**

Всією діяльністю УПА керувало Головне Командування УПА: Головний Командир УПА - Роман Шухевич ( псевдо Тарас Чупринка) і Головний Військовий Штаб, який мав такі відділи:

- організаційно-мобілізаційний
- розвідувальний
- господарчий
- вишкільний
- пропагандивний
- політично-виховний.

#### **БОЙОВА ТАКТИКА УПА**

Бойова тактика Української Повстанської Армії – це партизанська війна, основою якої є елементи рухливості, ініціативи, планування та дій, пристосованих до становища ворога, властивостей терену. Основним є уникнення сильних місць ворога і атакування слабких. Ворожа армія була краще споряджена, вишколена і

озброєна. Повстанці мали більшу відвагу і завзяття, ідею, загартованість і винахідливість.

Форми партизанської тактики це: засідка, наскок, прорив і конспірація.

## **ВІЙСЬКОВІ РАНГИ ТА ЗВАННЯ**

В УПА було запроваджено традиційну систему рангів:

- рядові( стрілець і старший стрілець)
- підстаршинські ( вістун, старший вістун, булавний, старший булавний)
- старшинські ( хорунжий, сотник, майор, підполковник, полковник)
- генеральські ( генерал-хорунжий, генерал- поручик, генерал- полковник (останні два ніколи не присвоювались).

## **ВИШКІЛ**

УПА постійно відчувала брак кадрових офіцерів. Так в 1943 році були створені Старшинські школи УПА. На курсах викладались теоретичні основи партизанки, наука про зброю, військова організація, маскування, санітарна служба та ідеологія українського визвольного руху. Крім теоретичних викладів постійно відбувались практичні вправи, досить часто в справжніх боях з ворогом.

## **ОДНОСТРОЇ УПА**

Українська Повстанська Армія виникла без жодної підтримки держави - це була армія народу, що мусила сама себе забезпечувати зброєю і всім необхідним. Обмундировання УПА було різноманітне, бо його доводилось повстанцям здобувати у різних ворогів. Спочатку вояки ходили в цивільному, відзначаючись тільки мазепинкою з тризубом. На протязі всієї боротьби УПА використовувала однострої майже усіх армій, що брали участь у другій світовій війні: німецькі, російські, польські, мадярські. Змінювались лише відзнаки на українські. Пізніше ці мундири на підпільних фабриках перешивались на стандартну уніформу УПА.

## **ВІДЗНАЧЕННЯ І НАГОРОДИ УПА**

В УПА були розроблені власні військові відзначення і нагороди. Тільки воякам УПА “ за виявлені в боях мужність і героїзм, за видатні заслуги у керівництві боротьбою відділів УПА проти окупанта” надавалися:

- відмічення, або похвала
- Бронзовий Хрест Бойової Заслуги
- Срібний Хрест Бойової Заслуги I і II класу
- Золотий Хрест Бойової Заслуги I і II класу

Були відзначення, що їх надавали воякам УПА і цивільним особам “За видатні заслуги для національно-визвольної революційної боротьби українського народу”:

- Срібний Хрест Заслуги
- Золотий Хрест Заслуги
- Медаль “ За боротьбу в особливо важких умовах”

## ***БОРОТЬБА УПА з польськими та російськими партизанами.***

Українським повстанцям доводилось вести тяжку боротьбу не тільки проти гітлерівських і сталінських загарбників.

Польський еміграційний уряд створює Армію Крайову (АК) для боротьби з німцями. Однак насправді АК вважала головним ворогом – національно-визвольний рух українського народу на українських етнічних землях. Так, наприклад, польські підпільні формування за один рік на Холмщині знищили 52 українські села. Спалювали господарства, вбивали чоловіків, жінок і дітей на Львівщині та Волині.

Москва, комуністична партія і радянські партизани завжди були ворожі до українського національно-визвольного руху. Німецька пропаганда виставляла українських націоналістів “агентами Росії”, а російська пропаганда оголосила українських повстанців союзниками німців. Радянські партизани жорстоко поводитись з українськими повстанцями, а також з їх рідними та близькими.

## ***УПА І УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД***

Українська Повстанська Армія – це була всенародна армія. Вона проіснувала більше 10 років і діяла в жахливих умовах німецького, а потім большевицького терору. УПА завжди мала підтримку і довір'я всього українського народу. УПА боролася за Українську Самостійну Соборну Державу і за те, щоб кожна нація жила вільним життям у своїй державі.